

Avsluttet prosjekt:

Influensapandemien 2009 belyst fra primærlegetjenesten

Studien bestod av to delprosjekt:

FASTFLU (klinisk studie om influensa)

REGISTERSTUDIE (influensa og helsetjenestebruk)

FASTFLU-studien var en pasientundersøkelse om forløp, risikofaktorer og forekomst av komplikasjoner i forbindelse med influensa-pandemien med A/H1N1-viruset høsten 2009/vinteren 2010. Hoveddelen av studien var en spørreskjemaundersøkelse som gikk ut til pasienter 2-4 uker etter gjennomgått influensa via fastleger i fem kommuner i Hordaland. Et utvalg avga blodprøve for å teste om de virkelig har hatt influensa, og i så fall hvilken type. Totalt svarte 357 på spørreskjemaet og ble inkludert i studien. Av de som ble testet for influensa (72 pasienter), var 47 % positive for pandemiviruset. Det var ingen forskjeller i symptomer mellom pasienter med positiv test og de med negativ test for influensaviruset. Det var signifikante forskjeller i forhold til rapportering av forebyggende smittetiltak og holdninger til vaksinasjon. Kvinner rapporterte i større grad bruk av håndvask og hostehygiene enn menn. Kvinner rapporterte også mer skepsis til bivirkninger av vaksinen enn menn.

Del 2 av prosjektet bygget på nasjonale registerdata fra primærlegetjenesten hvor en undersøkte bruk av legevakt og fastlege under en pandemi. Resultatene er publisert i to artikler. De fleste influensapasientene (82 %) ble behandlet hos fastlege under pandemien, men det var mer enn en femdobling av influensakonsultasjoner i forhold til en normalsesong hos legevaktene. Fastlegene økte den totale pasientkapasiteten noe under pandemien, mens legevakten behandlet mye færre andre pasienter i perioden. Influensapasienter som hadde risiko for alvorlig sykdom brukte i større grad legevakt enn fastlege sammenlignet med andre influensapasienter. Pasienter som hadde hatt konsultasjon hos fastlegen for andre ting før pandemien startet, brukte i mindre grad legevakt sammenlignet med de som ikke hadde fastlegekonsultasjon før pandemien.

Kristian Anton Simonsen disputerte den 25.3.2015 for ph.d.-graden ved Universitet i Bergen med avhandlingen: *The 2009 influenza pandemic in primary care. Clinical manifestations, attitudes and utilisation of services*. Doktorgradsarbeidet utgår fra Forskningsgruppen for allmennmedisin ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin (Universitet i Bergen). Kandidaten har også vært faglig tilknyttet Allmennmedisinsk forskningsenhet i Bergen (Uni Research Helse). Veiledere har vært Guri Rørtveit og Steinar Hunskaar.

Artikler

1. Simonsen KA, Hunskaar S, Wensaas KA, Rørtveit S, Cox R, Njolstad G, Rørtveit G. Influenza-like illness in Norway: clinical course, attitudes towards vaccination and preventive measures during the 2009 pandemic. *Fam Pract* 2012;29:139-46.
2. Simonsen KA, Hunskaar S, Sandvik H, Rørtveit G. Capacity and adaptations of general practice during an influenza pandemic. *Plos One* 2013;8:e69408.
3. Simonsen KA, Hunskaar S, Sandvik H, Rørtveit G. Primary care utilization among patients with influenza during the 2009 pandemic. Does risk for severe influenza disease or prior contact with the general practitioner have any influence? *Fam Pract* 2015;32:56-61.